

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno K 60—
polletno K 30—
četrtletno K 15—
posamezna številka K 2:50

Oficijalno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug
v Ljubljani“ in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“
s sedežem v Celju in slovenskih obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:
Pri 1 × objavi $\frac{1}{4}$ str. 1200 K
" " " $\frac{1}{2}$ " 600 K
" " " $\frac{3}{4}$ " 300 K
" " " $\frac{1}{8}$ " 150 K
" " " $\frac{1}{16}$ " 75 K
Pri 12 kratni objavi 5%, pri
24 kratni objavi 10% popusta

V. letnik.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1922.

Štev. 17.

P. n. naročnikom!

Zaradi nepričakovanih ovir nam ni bilo mogoče pravočasno izdati zadnje številke. Zato je izšla današnja številka v povečani izdaji in bomo tudi še ves ostali material porazdelili na prihodnje številke. P. n. naročnike prosimo, naj nam ne štejejo tega v zlo; prihodnje številke izidejo zopet redno.

Uredništvo.

I. Zadravec:

Več zavednosti!

Naša stara in slaba navada je, da smo klevetam ljudi, ki pri vsaki priliki ogledavajo naše gospodarske in kulturne naprave, preveč pristopni. Posledica temu je, da v prav mnogih slučajih delamo krivico samemu sebi, krivico, ki se največkrat popolnoma pozabiti ali odpraviti ne dá.

Enako leže razmere v naših stanovskih organizacijah, zlasti pri naših zadrugah: Za enim nezadovoljenjem — kateremu se morebiti slučajno ni moglo zadovoljiti osebnih ambicij, beže drugi, kritikujoč delo požrtvovalnih naših funkcionarjev in omalovažuje vrednost organizacijskega, za red, disciplino, za vzgojo in gospodarsko povzdigo našega stanu toli potrebnega dela.

V temi naše nezavednosti jim je le pogostokrat kak uspeh mogoč.

Podkopavati delo drugih, širiti neupravičeno nejevoljo in pospeševati indolenco v lastnih vrstah, se pravi biti grobokop svojega stanu.

Kdor pravi, da so naše zadruge za nič, ta ne pozna pravil svoje organizacije, ali pa jih iz prirojene hudobije negira.

Dokazano je, da dajo zadruge najprimernejšo možnost plodnosnega delovanja, zlasti tam, kjer so posamezne stroke opredeljene in povsod tam, kjer se njih načelnštva zavedajo prevzeti dolžnosti in se potrudijo, da blagodejstva teh naprav z vnemo in umom izrabljajo.

Stanovska združenja obstojajo več sto let. Zgodovinarji trdijo, da so bile obrtniške organizacije v vzgojnem in strokovnem oziru, zlasti pa v goji medsebojnega spoštovanja in vezí že od nekdanj neprecenljive vrednosti.

Med dobo obrtne prostosti 1859. do 1883. se je z obrtništvom poljubno pometalo. Toda slab učinek duševnega siromaštva, razcepljenosti in zapuščeniosti se je hitro spoznal, — zadruge so zopet prišle do svoje veljave in obrtništvo nazaj k svojim zakonito zajamčenim pravicam.

Če si z bližine pogledamo one, ki skušajo podkopavati veljavnost zadrug in ki sejajo prepir v stanovskih organizacijah, lahko — izvzemši morda tu in tam kak slučaj upravičene opozicije — trdimo, da so to ljudje, ki bodisi iz osebnih zavisti ali iz strankarsko političnih razlogov ovirajo delo skupnosti na račun svojih — in če še tako neznatnih, odnosno prikritih — koristi.

Skrbimo, da se takih prorokov iznebimo. Pokažimo jim vrata in recimo jim, da še obrtništvo čaka vse preveč dela; ne dajmo pa za nobeno ceno ugonabljeni onega, kar se je s trdim delom doseglo in vzdržalo, daleko pa še ni izvršeno. V naših organizacijah je še za nepregledno vrsto let dela. Posvečati je treba naraščajučim največje naobrazbe in vzgoje, naše pomočništvo vodimo nazaj k treznosti in potom skupnosti k izenačenju interesov, za naše zakone pa, zlasti za one, ki še vedno dopuščajo privilegije vojne popustljivosti, poskrbimo, da se popravijo in da se odpravijo pojavi, ki dajo močno misliti na različnost razlaganja naših obrtnih oblasti in njih nadrejenih predstaviteljev.

V Sloveniji imamo dvoje zvez, eno za mariborsko, eno za ljubljansko oblast. Tudi zadrug imamo precej, daširavno velik del istih po svoji sedanji sestavi potrebam popolnoma ne zadošča. Zveze so naše predstaviteljske pred oblastmi, škoda le, da se jih zadruge premalo zavedajo in poslužujejo. Obrtnega sveta še nimamo, pravijo, da nimajo v Ljubljani zanj časa. Dolžnost vsake zadruge je, da pristopi zvezi in da s tem spojene dolžnosti točno izvršuje. Iz ničesar se zveze ne morejo vzdrževati.

Koristno in potrebno je tudi, da podpiramo naša obrtna društva; to velja posebno tam, kjer obstoje strokovne zadruge in tvorijo društvo nekako vez med celotnim obrtništvom.

Zadruge naj bi redno plačevale svoje prispevke. Kolikokrat imamo denarje za vse mogoče — za lastno organizacijo pa ga nimamo. Zadrughna načelstva so taka, kakršnih so zadrughniki vredni. Kjer se zadrughniki zavedajo svoje stanovske časti in svojih organizacijskih dolžnosti, tam raste ugled zadrug in njihov vpliv. Take zadruge so blagoslov svojih članov. — Obrtniki, veče skupnosti, več zavednosti!

Eng. Franchetti:

Obrtništvo in velesejem.

Pri pogledu na dela za otvoritev velesejma si povsod videl, kako se gibljejo roke pridnega obrtnika. Vse je hitelo od ranega jutra do poznega večera, da izvrši svoja zadnja dela pred otvoritvijo in da pokaže, kaj zna in kaj premore. Ne vem, kateri panogi obrtništva bi dal tukaj prednost, kajti vsak je pokazal svoje najboljše delo in sposobnost. Vsak si hoče s svojim spretnim delom pridobiti reklamo in priznanje.

Ne samo s pripravljalnimi deli za otvoritev velesejma, marveč tudi z izdelki, ki pridejo v poštev za razstavo, se obrtniki vsestransko trudijo, da pokažejo svoje najboljše.

Ni še dolgo, kar so imeli celjski obrtniki priliko pokazati svojo zmožnost, za njimi pridejo ljubljanski in za ljubljanskimi pridejo mariborski obrtniki s prireditvijo svoje lastne razstave.

Po vsej Sloveniji hoče sposobno obrtništvo pokazati svetu delo svojih pridnih rok in napredek v svoji stroki.

Če bi bili pred leti prišli na idejo prireditve velesejmov ali obrtniških razstav, bi bilo naše obrtništvo, skoraj da smem to reči, v neprijetni zadregi z originalnimi deli in z deli take vrste, kakor se jih danes lahko vidi. Sedaj pa imamo ne samo v mestih, marveč tudi na deželi prvostne obrtnike, ki se lahko kosajo z jugoslovanskimi in z inozemskimi. Le žal, da vsi ne pridejo s svojo sposobnostjo in spretnostjo na površje in do prave veljave. Tega je največ krivo pomanjkanje denarnih sredstev in delovnih prostorov. Marsikdo bi rad svoje podjetje in svoj obrt razširil, če bi mu dopuščala denarna sredstva, da bi v prvi vrsti dobil večje delovne prostore, da bi si nabavil potrebnega materijala in potrebno zalogo. Ravnotisti položaj je tudi z razstavnimi predmeti. Veliko je obrtnikov, ki bi radi na velesejmu razstavili svoje proizvode, če bi imeli dovolj veliko delavnico in zadostno število delovnih moči na razpolago. Pričakujem, da se bode v doglednem času našel tudi v tem vprašanju izhod in skrbeti bode treba, da se da možnost in prilika, da se tudi mali obrtnik lahko s svojimi izdelki udeleži na velesejmih. Imamo obrtnike, ki so danes v svoji stroki specialisti za predmete, ki se iščejo in nujno rabijo v naši državi, pa jih vsled danih razmer še ne poznamo in ne vemo za nje, niti za sposobnost in produkcijsko zmožnost dotičnikovo. Tako, kakor lahko iz malega obrtnika postane veleobrnik ali industrijalec, je iz nameravane male obrtniške razstave postal ljubljanski velesejem, ki dela čast naši državi, ki dela čast razvoju naše industrije in obrti in ki dela ugled naši lepi Sloveniji in vsej Jugoslaviji. Poleg strokovnega in gospodarskega razvoja pa mora obrtnik seveda v svoji strokovni organizaciji skrbeti za svoj napredek, in da se uveljavi kot odločen in soodločilen ter važen sloj, mora tudi v političnem življenju nastopati vsikdar enotno ter solidarno z drugimi sloji.

Zaključitev ljubljanskega velesejma.

V ponedeljek dne 11. t. m. se je ob 6. uri zvečer zaključil II. ljubljanski velesejem. Kljub slabemu vremenu, ki je, lahko rečemo, z malimi izjemami nadlegovalo ves čas od otvoritve pa do konca velesejma, in kljub neugodni konjunkturi, ki vlada zadnji čas v trgovini, je

uspeh velesejma prav ogromen. Tukaj nočemo govoriti o moralnem uspehu te prireditve, kajti preveč bi bilo, naštevati vse one blagodejne nevidne učinke, ki jih bo imel velesejem za razvoj naše trgovine, industrije in obrti, za konsolidacijo gospodarskih razmer v notranjosti države, za ustanovitev trgovskih odnošajev z inozemstvom ter za okrepitev zasluženega ugleda naše države v inozemstvu. Vsi ti uspehi velesejma, ki so vitalne važnosti za našo državo in katere zasledujejo, oziroma bi vsaj morali po svojem bistvu v prvi vrsti zasledovati vsi velesejmi, se ne dajo zlahka že sedaj pregledati, še manj pa naštet. Spoznali bomo te uspehe postopno, v teku časa, ugotavljali jih bomo, ko se mogoče niti ne bomo zavedali, da so to rezultati velesejma. Že danes pa imamo druga dejstva, na podlagi katerih smemo že sedaj z mirnostjo trditi, da se je letošnji velesejem zaključil z ogromnim plusom, da so bili rezultati nepričakovano veliki.

Število vseh posetnikov presega daleč nad 200.000 ljudi. Osobito dobro obiskan je bil velesejem na nedeljo, ko je bilo vreme nekoliko ugodnejše in je prišlo posebno mnogo posetnikov iz najbližje okolice. Ta dan je bil pravi triumf za ljubljanski velesejem. Že na vse zgodaj so se valile goste množice proti sejmišču, a vrvenje potnikov, vozov, avtomobilov v smeri s sejmišča in proti sejmišču je dalo naši tihi, solidni Ljubljani velikomestno lice. Samo iz Srbije in Banata je prispelo nad 10.000 gostov, večinoma samih obrtnikov, poljedelcev in trgovcev. Vsi so se divili okusni prireditvi sejma in so odkrito priznali, da niso verovali, da je mala Slovenija tako industrijalizirana. Tudi je posetilo ta dan velesejem približno 100 madžarskih trgovcev iz Budimpešte. Madžari so naročili velike množine usnja in kemičnih izdelkov. Tudi so naročili pri Italijanih več vagonov žvepla. Kakor znano, je bilo zastopanih na velesejmu večje število italijanskih tvrdk, ki so vse sklenile jako dobra opravila. Značilna je izjava francoskih in madžarskih trgovcev, ki so izjavili, da tako reelnih trgovcev in industrijcev kakor so Slovenci, do sedaj še niso imeli prilike spoznati. To je izjava, ki bo Slovincem več koristila, kakor pa je Italijanom vsa njihova umetna reklama. V nedeljo se je udeležil velesejma neoficijelno tudi finančni minister dr. Kosta Kumanudi, da ne omenimo vse poslance, dostojanstvenike in ostale visoke goste, ki so bili prisotni pri otvoritvi in so tudi potem še posetili velesejem.

Kupčije, ki so se sklenile, so dosegle ogromno vsoto dveh milijard. Veliko zanimanje je vladalo osobito za bosanske slive. Tvrde so dobile velika naročila za slive v Nemčijo, Francijo, Anglijo, Italijo, Madžarsko in celo za Aleksandrijo, kar priča, da uživajo bosanske slive res svetoven sloves. Sijajne kupčije so izvršile tudi vozne, strojne in elektrotehnične tvrdke in družbe. Strojne tovarne in livarne so prodale vse razstavljeno blago in dobile tudi naročila za okoli pet milijonov. Kranjska industrijska družba je prodala po večini vse razstavljeno blago.

Povpraševanje po usnju je bilo veliko, vendar niso cene konvenirale.

Po poedinih strokah se klasificira kupčija sledeče: Poljedelsko orodje in poljedelski stroji: dobra.

Papirna industrija, grafika, pisarniške potrebščine itd.: srednja.

Pohištvo: srednja (pač je bilo ogromno povpraševanje po lesni industriji, ki pa je bila žal slabo zastopana).

Lončeno blago, majolike, fajanse: zelo dobra.

Galanterija, draguljarstvo, fina mehanika, urarstvo, zlatarstvo, graverstvo, optika: zelo dobra.

Strojna industrija: zelo dobra.

Avtomobili in deli avtoy, vozovi, kočije: zelo dobra; druga kovinska industrija: zelo dobra.

Živilska industrija (bonboni, čokolada, likerji, medni izdelki, sadje, vino): zelo dobra.

Kozmetika, farmacija: zelo dobra. Kirurški predmeti: manjša. Usnje: srednja. Usnjarska konfekcija: dobra. Stavbinstvo: srednja. Godala: zelo dobra. Keramična industrija: manjša. Tekstilna industrija: manjša. Tekstilna konfekcija: srednja. Perilo: manjša. Cerkevni predmeti: dobra. Cerkevni paramenti: dobra.

Obrtna razstava v Mariboru.

V petek, dne 8. t. m. ob 10. dopoldne se je slavnostno otvorila pokrajinska obrtna razstava v Mariboru. Predsednik Slovenskega obrtnega društva g. Franc Novak je s prisrčnimi besedami pozdravil ob vходу v razstavne prostore vse došle zastopnike in goste, na kar je mariborski župan g. Grčar pozdravil navzoče v imenu mestne občine Maribor. Povdarjal je, da je sicer naša država agrarna, da je pa potrebno, da uspeva harmonično obrt in industrija. Obrtna razstava ima za mesto Maribor poseben pomen, da vidimo v razvoju obrti in industrije lepo bodočnost Maribora. Gospod župan se je slednjič v svojem govoru zahvalil obrtnikom, Slovenskemu obrtnemu društvu in vsem činiteljem, ki so pripomogli do današnje razstave. Za njim je pozdravil delegat ministrstva za trgovino in industrijo g. dvorni svetnik dr. Marn. Svoj govor je zaključil z vzklikom „Živeo mariborsko obrtništvo“.

Po otvoritvenih besedah okrajnega glavarja g. Lajniča je predsednik g. Novak prečital udanostno brzojavko, ki naj se pošlje kraljevi dvojici, na kar so povabljeni gostje stopili v razstavo ter si jo ogledali.

Razstava je razdeljena na dva glavna oddelka. Oddelak A je v Götzovi dvorani ter obsega razne panoge, ki se ne morejo razstaviti na prostem, tako oblačilno stroko, mizarke, kiparske izdelke, vezenine, pletenine in dr. Ker pa obsežna dvorana ne zadostuje potrebam, je razstavni odbor zgradil na dvorišču Götzove pivovarne še leseno lopo, v kateri so nameščeni izdelki kovinarjev, ključavničarjev in slični. Pred izhodom na Prešernovo ulico je postavil Bošnjak svojo „kafanu“ s pristno turško kavo.

Iz tega oddelka preidemo preko Prešernove ulice v oddelak B na vrtu Dijaškega doma. Takoj pri vходу na desno nam ostane oko na divnem razstavnem prostoru vrtnarskega oddelka. Krasen paviljon s stebrišči ob obeh straneh krasi v središču pestre skupine, v stebriščih pa so razstavljene razne cvetlice, zelenjava in sadje.

Vhodu nasproti se dviguje slikovita skupina paviljonov. V desnem je nameščena kavarna, v levem pa vinarna. V sredini se vrsti šumeči šampanjec z likerji in slaščicami.

Tik ob vходу na levi strani je tobakarna, na desni pa paviljonček tvrde „Elin“.

Na severni strani vrta se vrste različni paviljoni, v katerih se toči pivo, sadni sok in dobi tudi kak prigrizek.

Za to skupino se skriva nekam sramežljivo točilnica vina, ki se je na drugem mestu tudi razstavilo. Paviljon je bolj na samem, kakor da bi se sramoval raznih vinskih bratcev.

Takoj za njim pa se nam ponuja zdravilni „Donatijev vrec“ iz Rogaške Slatine. Ozadje šotora

krasi velika slika bisera Štajerske, naše divne Rogaške Slatine.

Dostojno in vzvišena se dviga obema ob strani bizeljska kmečka hiša, ki bo prestavila vsakega obiskovalca v mirno zatišje rojstne strehe. V svoji notranjosti pristno slovensko urejena.

S ponosom zrejo obrtniki, tako piše mariborski „Tabor“ ob otvoritvi, na to prireditve, ki je plod dela in truda žuljavih rok. Tiho, skoraj brez glasu, so se vršile priprave. Vzpodbujeni, po uspehu lanske obrtne razstave, so se naši agilni in podjetni obrtniki lotili dela, ki je sedaj kronano po sijajni in veličastni razstavi. Težki in resni so časi, v katerih živimo. Če se spomnimo časov, ko se slovenski obrtnik ni smel niti ganiti, ko so mu od vseh strani metali pod noge polena, se moramo naravnost čuditi, kaj je ustvarila roka obrtnika v kratki dobi prostega razvoja v svobodni domovini. Na to je treba misliti, ko stopamo na razstavišče.

Ne smemo pa prezreti tudi velikanskega pomena razstave s strogo gospodarskega stališča. Slovenija ima najbolj razvito obrtništvo v naši državi. Zato je razumljivo, da se prirejajo obrtne razstave v prvi vrsti v tem delu države, zlasti pa še v Mariboru, najvažnejšem obmejnem mestu, ki je bilo pred osvobojenjem v precejšnji meri odvisno od nemške obrti in nemške industrije. Mlado, komaj po preobratu porojeno „Slovensko obrtno društvo“ ni bilo sigurno uspeha, ko je lani priredilo prvo obrtno razstavo. Toda trud in požrtvovalnost sta v kratki dobi rodila obilo sadu. Lanska neznatna prireditve se je letos izpremenila v mogočno „Pokrajinsko razstavo“, ki naj pokaže vsej državi, kaj zmore spretna roka domačega obrtnika. Naši sosedje, Hrvati in Srbi se bodo na tej razstavi lahko prepričali, da lahko vse one izdelke, ki so jih do sedaj uvažali iz inozemstva in o katerih je marsikdo izmed nas samih mislil, da se pri nas ne izdelujejo, nabavijo pri domačem obrtniku. Na ta način bomo izpodbili tujo konkurenco in dvignili domačo obrt, ki je podlaga našega narodnega gospodarstva. Zato nas veseli napredek in razvoj našega obrtništva, ki bo v nemali meri pripomogel h konsolidaciji naših gospodarskih razmer.

Ogromno je delo, ki so ga izvršili naši obrtniki s to prireditvijo. Največja zasluga za to gre neumornemu in agilnemu predsedniku „Slovenskega obrtnega društva“ v Mariboru, g. Franu Novaku, ki je prvi po preobratu začel orati ledino in strnil slovenske obrtnike, razkropljene po vseh vetrovih, v skupno organizacijo, katera je kljub kratki dobi svojega obstanka pod njegovim spretnim vodstvom dosegla že nebroj uspehov. Kakor lani, so ga tudi letos postavili na čelo razstavne odbora. S hvalevredno in neumorno požrtvovalnostjo je nesebično vodil težke in odgovorne posle, ki mu jih je nalagala funkcija predsednika razstavne odbora.

Težko in odgovornosti polno funkcijo je izvrševal tudi predsednik finančno-gospodarskega odseka, po svoji agilnosti in požrtvovalnosti znani gospod Alojzij Križnič, ravnatelj „Drave“. Omeniti moramo pri tem, da je razstavni odbor razen par darov, ki jih je sprejel za razstavo, ni razpolagal z nikakimi sredstvi. Državna podpora je izostala, mesna občina pa je votirala jedva 1000 dinarjev. Vsakdo bo pač razumel, s kakšnimi težkočami se je moral boriti finančno-gospodarski odsek, ki mu je načeloval g. Križnič, in bo vedel oceniti njegove zasluge.

Tehnično vodstvo, ki je ustvarilo številne paviljone in sploh ves načrt razstave, je bilo v rokah požrtvoval-

nega inženjerja g. Antona Dolenca, šefa kraljeve okrožne sekcije v Mariboru. Iz neznanega vrta je ustvaril s svojo spretno roko pravcati raj. Koliko truda in dela leži v tem, bo vedel pravilno oceniti le oni, ki je imel sam pri tem opravka.

Ogromno breme skupnega dela pa je padlo na tajnika Slovenskega obrtnega društva, gospoda Franja Kenda, ki je opravljal službo tajništva v vseh številnih odsekih ter z maloštevilnim osebjem izvrševal sklepe vseh odsekov poleg ostalega, nakopičenega pisarniškega dela.

Razno.

Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani naznanja svojim članom, da se v slučaju bolezni takoj prijavijo pri blagajniku g. I. Kersniču, Resljeva cesta 1, kjer se dobé vse potrebne tiskovine za zdravnika in zdravila.

O d b o r.

Zadruga trgovskih vrtnarjev za Slovenijo v Ljubljani. V nedeljo dne 27. m. m. se je vršil v mestni posvetovalnici v Ljubljani ustanovni občni zbor zadruga trgovskih vrtnarjev za Slovenijo s sedežem v Ljubljani. Udeležba je bila zadovoljiva, ker je prišlo od 50 vrtnarjev na zborovanje 31. Točno ob 9. uri je otvoril zbor član pripravljalnega odbora g. Viktor Korsika, ki je pozdravil navzoče, konstatiral sklepčnost ter predstavil zboru zastopnika obrtne oblasti g. komisarja Čehúna ter predsednika obrtnih zadrug za Slovenijo Engelberta Franchettija. Ker je obrtna oblast v zmislu obrtnega reda sklicala ta ustanovni občni zbor, je naprosil zastopnika obrtne oblasti, da določi dnevni red današnjega zborovanja. Slednji je prečital dopis ministrstva za trgovino in industrijo, o delek v Ljubljani, z dne 14. julija 1922., št. 4440, ki je pravila zadruga odobrilo. Na to določi dnevni red, in sicer: 1.) Volitev načelstva in 2.) slučajnosti. Izvoljeni so bili: za načelnika Viktor Korsika, vrtnar v Ljubljani; za njegovega namestnika pa Anton Ferant, vrtnar v Ljubljani; za odbornike: Ivan Šimenc, Franc Herzmansky, Matija Keše, Pavel Šimenc, vsi v Ljubljani, Alojzij Zelenko iz Celja ter Gjurjo Džamonija iz Maribora; za namestnike odbornikov: Ignacij Štrekelj in Andrej Pavlin iz Ljubljane ter Anton Lap iz Kamnika; za pregledovalca računov: Anton Bajec in Ivan Bizovičar iz Ljubljane. — 2.) Slučajnosti. Novoizvoljeni načelnik se zahvali navzočim za zaupanje, ki so mu ga izkazali z izvolitvijo za načelnika zadruga. Veseli ga, da so se tovariši zbrali v tako lepem številu ter je mnenja, da bo zadruga gotovo uspevala, ker je videti od strani članov tako zanimanje. Ustanovitev zadruga je bila nujna potreba časovnih razmer. Vse se organizira, vsak stan zastopa v organizacijah svoje koristi, le vrtnarji so bili brezpravna raja ter niti niso vedeli, ali spadajo v poljedelstvo ali v obrtni stan. Zadruga bo to razmerje razčistila ter izvojevala vrtnarskemu stanu stališče, ki mu gre po njegovem delovanju in vseobči koristi. Pripravljalni odbor pa ni imel pri ustanavljanju zadruga samo tega namena, on je hotel ravno z organizacijo vrtnarjev odpraviti umazano in nereelno konkurenco, ki jo ustvarjajo graščaki, samostani in kapitalisti postavno priznanim vrtnarjem. Vsi oni, ki obdelujejo svojo zemljo z umetno pomočjo, kakor gnojniki, rastlinjaki itd., ter te izdelke prodajajo, morajo spadati med obrti ter si tudi pridobiti za izvrševanje te obrti potrebne pravice. Čisto gotovo je, da jim je možno prodajati svoje blago veliko ceneje, ker plačujejo davke kot poljedelci, nimajo izvežbanih vrtnarskih pomočnikov, ampak navadne delayce. Režijski stroški so torej minimalni in za to

je lahko tudi blago ceneje. Zadrugi bo treba skrbeti, da taka podjetja, dokler si ne preskrbe obrtne pravice, ne bodo smele imeti vajencev kljub temu, da ima podjetje vrtnarske pomočnike v službi, ker je čisto gotovo in dokazano, da je vajenec le takrat kaj vreden, če se uči svoje obrti pod nadzorstvom mojstra vrtnarja, ne pa uslužbenca. Le pravilno izučen in izvežban vrtnar je v stanu, da izvršuje svojo obrt pravilno in v vseobčo korist. V zmislu pravil se more podvreči vsak vajenec preizkušnji, pri tej se mora postopati jako rigorozno, ker so slabi vajenci tudi slabi pomočniki, v kvar gospodarju in samim sebi v nadlego, ker jih nikdo noče sprejeti v delo, ali pa jih po kratkem času odslovi. Tovariši! Naša organizacija, naša trdna volja nas bo privedla do uspehov, ki smo si jih postavili pred oči že takrat, ko smo začeli ustanavljati svojo zadruga. Delo se je sicer silno zavleklo; bile so težkoče, katere so morale prekoračiti oblasti in pa tudi mi. Naporno delo venčamo danes: organizacija je tu. Čaka nas še, osobito načelstvo, ogromno delo; prepričan sem, da bo slednje to delo uspešno izvršilo, če boste vi vsi, kar vas je navzočih in kar jih danes ni moglo priti na zborovanje, naše stremljenje podpirali, se vedno in v vseh slučajih obračali na načelstvo in prijavljali vse nedostatke in vse podatke, ki se tičejo našega stanu. Načelstvo bo na ta način o vsem poučeno in mu bo možno, da prosí, odnosno opozarja oblasti in merodajne faktorje, da naredo v gotovih slučajih remeduro. Pozdravljeni še enkrat, dragi tovariši! — Načelnik Zveze obrtnih zadrug za Slovenijo pozdravi navzoče, jim častita k organizaciji ter v daljšem govoru pojasnjuje zborovalcem pomen tesnega udruženja vseh pridobitnih stanov v močno falango. Končno predlaga tudi, da ustanovni občni zbor že danes sklene svoj pristop k Zvezi obrtnih zadrug za Slovenijo v Ljubljani. — Načelnik se zahvali gospodu Franchettiju za presrčni pozdrav ter dá njegov predlog glede pristopa k Zvezi obrtnih zadrug na glasovanje. Predlog je bil soglasno sprejet. Kot delegata na Zvezin zbor sta bila izvoljena gg. Gjurjo Džamonija iz Maribora ter Viktor Korsika, načelnik zadruga. — Prečita se proračun za leto 1922., ki izkazuje potrebščine v znesku 12.596 K 80 vin., pokritje 19.800 K, torej prebitka 7203 K 20 vin.; proračun se vzame na znanje brez ugovora. — G. Džamonija izraža veselje, da je zborovanje obiskano tako mnogobrojno ter izreka nado, da bo zadruga gotovo dobro vspevala, res je videti že po udeležbi ustanovnega občnega zbora, da vlada za njo med interesi veliko zanimanje. Navaja dalje nekatere težkoče, osobito v prometnem oziru in dobavi premoga. Naloga zadruga bo, da se v vsakem oziru in povsod zavzame za interese svojih članov. Osobito je treba urediti importno in eksportno vprašanje ter carinske zadeve. Dalje omenja vrtnarje, ki jih goje graščine in veleposestniki ter nalaga zadrugi, da stori vse potrebne korake, da se te nereelne razvade odpravijo. Zahteva, da se pri vladi intervenira, da se vštejejo vrtnarji med rokodelske obrti in da smejo izvrševati vrtnarijo le oni, ki so se faktično izučili vrtnarstva. — Načelnik pojasni, da je že pripravljalni odbor vložil tako zahtevo na vlado, da pa do sedaj še ni dobil odgovora; zadruga bo to svojo zahtevo ponovila. Gospod Ivan Šimenc je sprožil misel, da bi bilo nujno potrebno, da vrtnarji ponudijo drug drugemu svoje blago, ki ga imajo preveč. Pri tej priliki omenja g. Džamonija, da ima njegova tvrdka «Vrt» v Mariboru na razpolago veliko množino raznovrstnih semen, ki jih je sama vzgojila in jih bo dala članom, ki se bodo zanje interesirali, po primernih cenah. Sklene se, da naj se vse tozadevne ponudbe javijo načelstvu zadruga, ki bo potem svoje člane potom pisem o njih obvestilo. — Na predlog načelnika

se sklone, da se bodo pozvali vsi člani zadruga, da prijavijo načelstvu potrebnost na žici. Žica se bo dobila potem direktno iz tovarn carine prosto in bo na ta način veliko ceneja. Ravno tako se bo izvršil nakup stekla. — K besedi se oglasi g. Alojzij Korsika. Omenja, da je najstarejši med navzočimi, da že 49 let izvršuje samostojno vrtnarsko obrt, da se je tudi sam učil v graščinski vrtnariji, torej vé iz lastne izkušnje, koliko se navadi vaje-nec v zasebnih trgovskih podjetjih. On je za časa svojega obrtovanja dvakrat poizkušal ustanoviti zadrugo, pa mu je obakrat izpodletelo. Tembolj je treba torej pohvaliti delovanje pripravljalnega odbora, ki mu je započeto delo uspelo. Predlaga torej, da se mu izreče zahvala, kar je bilo soglasno sprejeto. — Ko je še g. Ferant priporočal članom zadruga stanovsko in strokovno zavest, je zaključil načelnik ob 11. uri zborovanje.

Seznam industrijskih in večjih obrtnih podjetij v okraju trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je izšel v novi pomnoženi in izpopolnjeni izdaji. Prikladna knjižica je sestavljena po strokah v abecednem redu in obsega 80 tiskanih strani. Dobi se pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani po 10 Din za tiskovne stroške in 30 par za poštnino. Denar je poslati v naprej.

Državna borza dela. Pri vseh podružnicah državne borze dela v Ljubljani, Mariboru, Ptuju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 20. do 26. avgusta 1922. dela 179 moških in 94 ženskih delovnih moči. Delodajalci pa so iskali 338 moških in 76 ženskih delovnih moči. Posredovanj se je izvršilo 305. — Promet od 1. januarja do 26. avgusta 1922. izkazuje 26.325 strank, in sicer 13.049 delodajalcev in 13.276 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 7850. — **Dela iščejo:** dlnarji, dlnarice, elektromonterji, krojači, šivilje, ključavničarji, peki, mlinarji, mesarji, natakariji, natakarike, trgovski sotrudniki, prodajalke, tovarniški delavci, tovarniške delavke, sluge, vratarji, šoferji, viničarji, vajenci, vaje-nke itd. — **V delo se sprejmejo:** rudarji, rudarski delavci, kleparji, strojni ključavničarji, mizarji, sodarji, lesni strugarji, pleskarji, zidarji, usniarji, služkinje, kuharice, vajenci, vaje-nke itd.

Občni zbor Zadruga v Dobu. Zadruga rokodelskih in dopuščenih obrtov, izvzemši mesarske, gostilničarske in krčmarske obrte, v Brdskem sodnem okraju poroča, da je imela zadruga št. 6 v Dobu dne 16. julija t. l. svoj redni občni zbor. Zbora se je udeležilo nad polovico članov. Na dnevnem redu je bila: 1.) odobritev računov za poslovno leto 1921. Računi so se soglasno odobrili. K toč. 2. sporeda se je sklenilo, da se pobira članarina za člane, ki pristopijo k zadrugi na 10 Din, za vpisnino učencev 5 Din, za oproščenje pa tudi 5 Din. Za načelnika se je določila plača 100 Din. K točki 3. se je sklenilo, da mora vsak mojster naznaniti zadrugi vse tiste, ki izvršujejo v njegovi občini obrt brez obrtnega lista in da mora potem zadruga vse take fušarje ovaditi obrtni oblasti, da jih ta kaznuje. Tudi se je pri občnem zboru sklenilo, da pripadajo vsi pri zadrugi št. 6 v Dobu včlanjeni obrtniki le-ti zadrugi in da ne pristopijo k zadrugi v Ljubljani.

Razdelitev Jugoslavije na oblasti. Naša kraljevina meri 248.987 kvadratnih kilometrov in ima 12.017.323 prebivalcev. Po administrativni razdelitvi obsegajo posamezne oblasti na površini v kvadratnih kilometrih naslednje število prebivalcev, in sicer:

1.) Ljubljanska oblast	9489— km ² , 537.097 preb.;
2.) Mariborska oblast	7569— km ² , 624.121 preb.;
3.) Primorskokrajska oblast	1421.90 km ² , 809.482 preb.;
4.) Zagrebška oblast	8162.30 km ² , 809.182 preb.;
5.) Osiješka oblast	13.383.50 km ² , 775.723 preb.;

6.) Srijemska oblast	6865.90 km ² , 407.025 preb.;
7.) Bačka oblast	7267— km ² , 590.500 preb.;
8.) Beograjska oblast	9581.40 km ² , 762.493 preb.;
9.) Podunavska oblast	6094.40 km ² , 405.113 preb.;
10.) Podrinska oblast	3554.30 km ² , 182.358 preb.;
11.) Valjevska oblast	2457.80 km ² , 133.984 preb.;
12.) Šumadijska oblast	3864.40 km ² , 241.862 preb.;
13.) Moravska oblast	2899.40 km ² , 183.959 preb.;
14.) Požarevačka oblast	4230.50 km ² , 219.103 preb.;
15.) Timočka oblast	6352.40 km ² , 240.606 preb.;
16.) Niška oblast	7269.30 km ² , 422.273 preb.;
17.) Vranjska oblast	5869.70 km ² , 249.321 preb.;
18.) Kosovska oblast	8471.90 km ² , 351.999 preb.;
19.) Skopska oblast	8849— km ² , 336.423 preb.;
20.) Bregalniška oblast	4956 ² — km ² , 104.460 preb.;
21.) Bitoljska oblast	11.960— km ² , 341.095 preb.;
22.) Raška oblast	8435.80 km ² , 264.893 preb.;
23.) Užička oblast	7555.70 km ² , 214.271 preb.;
24.) Kragujevačka oblast	2709.90 km ² , 152.976 preb.;
25.) Zetska oblast	13.326— km ² , 348.957 preb.;
26.) Splitska oblast	9836.40 km ² , 469.111 preb.;
27.) Dubrovniška oblast	2649.40 km ² , 136.698 preb.;
28.) Tuzlanska oblast	8918.60 km ² , 416.417 preb.;
29.) Sarajevska oblast	8405— km ² , 287.214 preb.;
30.) Mostarska oblast	9139— km ² , 265.330 preb.;
31.) Travnička oblast	101.160— km ² , 280.300 preb.;
32.) Vrbaska oblast	9018— km ² , 423.240 preb.;
33.) Bihačka oblast	5603— km ² , 217.033 preb.;

Ukinjenje uvoznih carin na žitarice. Z rešenjem ministrskega sveta z dne 18. t. m. je ukinjena uvozna carina na pšenico, rž, piro, ječmen, oves in koruzo. Rešenje velja od 18. avgusta dalje.

Mizarska obrtna zadruga v Celju. V nedeljo 27. avgusta se je vršil v obrtnozadružni pisarni v Celju ustanovni zadržni zbor novo ustanovljene in od obrtne oblasti že odobrene Mizarskoobrtne zadruga za celjski politični okraj. Zborovanje je vodil obrtnozadružni komisar g. Založnik. Zadruga šteje 120 članov in je bila udeležba povoljna. Zastopani so bili vsi sodni okraji, izvzemši šmarški okraj. Prvi zadržni odbor se je sledeče konstituiral: načelnik Martin Pernovšek, Celje; njegov namestnik Franc Tajnšek, Celje; odborniki: Mihael Cesar, Mozirje; Ignacij Grilec, Gaberje; Ignacij Krušič, Šmarje pri Jelšah; Ivan Leskovar, Trbovlje; Ferdo Ludwig, Braslovče; Karel Stanovnik, Žalec; Ignacij Toplak, Breg; Mihael Vrenko, Celje; namestniki: Karel Golob, Gaberje, Mihael Jelenc, Laško; Josip Kolar, Vransko; Martin Stojan, Te-harje. Izvršile so se tudi vse druge potrebne volitve in je zadruga sklenila pristop k Zvezi južnoštajerskih obrtnih zadrug. Za ureditev zadržne pisarne, vzdrževanje tajništva in nabavo potrebnih knjig se je predpisala za tekoče leto članom zadruga naklada v znesku 40 Din.

Z Jesenic. Društvo obrtnikov za sodni okraj Kranjska gora s sedežem na Jesenicah je imelo svojo drugo redno sejo dne 6. avgusta 1922., katere so se udeležili skoro vsi obrtniki. Med obrtniki vlada za društvo splošno zanimanje in se tudi že očito kažejo napredki. Društvo je prav marljivo razpečevalo legitimacije za razstavo v Celju in odposlalo celo svojega delegata k zveznemu ustanovnemu zboru, tov. Regovca. Pri seji se je med drugim na predlog tovariša Gogale sklenilo, da plača vsak odbornik, ki je pri izvolitvi sprejel častno mesto in se iz lastnih nagibov ne udeleži rednih odborovih sej ali se pravočasno ne opraviči, kazen v znesku 10 Din. Ako se to ponovi trikrat, se bo za ukor objavilo njegovo ime v «Obrtnem Vestniku» in se ga izključi iz odbora. Predlog je bil soglasno sprejet. Na dopis z dne 1. avgu-

sta 1922. v «Obrtnem Vestniku» «Vse, kar je prav» nam odgovarjajo društva, da je ravno na Jesenicah neki obrtnik, ki je celo zaupnik kolektivne zadruga za radovljiški okraj. Pri tem obrtniku preseza število učencev še mnogo nad številom nego je ono, ki je v časopisu navedeno. Društvo je odposlalo na imenovano kolektivno zadrugo že pred dolgim časom dopis z zelo važnimi spisi, toda društvo žal ne dobi odgovora, zakaj, ne vemo. Ako nas ne smatrajo za vredne, bi nam morali dati odgovor vsaj v «Obrtnem Vestniku». Tudi je društvo povabilo zaupnika kolektivne zadruga z Jesenic k svoji odborovi seji, da bi se razjasnilo eno ali drugo vprašanje, toda izgovoril se je, da on ni upravičen; ne vemo, zakaj je potem zaupnik te zadruga.

Obrtna zadruga za oblačilne stroke sodnega okraja Laško. Dne 27. m. m. popoldne se je pod vodstvom obrtnozadružnega komisarja g. Založnika iz Celja vršil prvi zadržni zbor Obrtne zadruga za oblačilne stroke sodnega okraja Laško. Zborovanje v Juvančičevi restavraciji v Zidanem mostu je bilo prav dobro obiskano; navzočih je bilo 50 zadružnikov. Ker je vlada odobrila zadržna pravila, so sedaj vsi obrtniki oblačilnih strok (čevljarji, krojači in šivilje) izločeni iz skupne zadruga rokodelskih obrti Laško. Nova zadruga šteje že sedaj 109 članov. Izvolila si je sledeči odbor: zadržni načelnik Ivan Berger, Trbovlje; podnačelnik Anton Šnek, Dol; odborniki: Andrej Centrih, Trbovlje; Konrad Kvartič, Laško, Ivana Ocepek, Trbovlje; Ferdo Peklar, Hrastnik; Franjo Pungercar, Trbovlje, in Josip Vrečko, Laško; namestniki: Ivan Perger, Laško; Franjo Pužun, Ivan Udrih, Trbovlje; Genovefa Valter, Hrastnik. Ustvarili sta se dve zaupniški mesti in sta se za zaupnika izvolila Ivan Arnsšek za Hrastnik in Viljem Vidali za Laško. Zadruga si je tudi izvolila poseben tričlanski čevljarjski in šestčlanski krojaški odsek. Zadruga je pristopila kot članica k Zvezi južnoštajerskih obrtnih zadržug v Celju. Za delegata za Zvezo sta se imenovala Ivan Berger in Konrad Kvartič. Zadruga je imel precejšnje težkoče, preden je dosegla svojo ustanovitev; zahvaliti se je le vztrajnosti in odločni volji posameznih članov, da je končno vendar le prišlo do ustanovitve, ki jo je z vsemi močmi pospeševalo Obrtnozadružno nadzorništvo v Celju. Zadruga ima začasno svoj sedež v Trbovljah, zadržne zbre pa bo prirejela v raznih krajih svojega rajona, kar velja tudi za pomočniške preizkušnje. Za ureditev zadržnega tajništva se je določila vsem članom za tekoče leto naklada v znesku 10 Din.

Deželna zadruga dimnikarjev za Slovenijo (Nadaljevanje poročila rednega zadržnega zborovanja dne 29. junija.) K točki 10. poroča načelnik glede zahtev pomočnikov in njih pogodbe. Pomočniki v Sloveniji so si ustanovili svojo strokovno organizacijo, ki ima namen ščititi interese pomočnikov. Pomočniki so predložili zadržni ter oddelkom pokrajinske uprave resolucijo, v kateri zahtevajo fiksne tedenske plače. Ker pa zadruga njihovim zahtevam ni mogla po zaslišanju prizadetih mojstrov ugoditi, dokler se ne uvede zakonito pavšaliranje dimnikov in štedilnikov, so stopili pomočniki s 1. marcem 1922. v stavko, ki je trajala tri dni. Nadalje so zahtevali, da se morajo le organizirani pomočniki sprejemati v delo in da se o tem obvestijo vsi zadržni člani. Kakor pri vseh drugih obrtjih je tudi pri dimnikarski stroki potrebno, da se sklene med delodajalcem in delojemalcem delovna pogodba. Načelstvo se je v tem oziru že pogajalo z strokovno organizacijo dimnikarskih pomočnikov za Slovenijo in sestavilo tozadevno delovno pogodbo, ki vsebuje pet jako važnih paragrafov za delodajalca kakor tudi za delojemalca. Za člane, ki ne pla-

čujejo že 14dnevno ali tedensko mezdo, bi do sedaj ta delovna pogodba še ne prišla v poštev, pač pa za tiste mojstre, ki ne plačujejo mezde v zgoraj imenovanih rokkih. Ta pogodba se je prečitala in se je soglasno odobrila. S tem je končal g. načelnik svoje poročilo o pogodbi in zahteval pomočnikov in je k isti točki poročal o vajeniških preizkušnjah in pomočniških preizkušnjah za pomagalca. Načelnik je naglašal, da je izpraševalna komisija konstatirala, da vajenci nimajo tiste izobrazbe od mojstrov, ki se zahteva pri naši obrti. Krivda temu je, ker tudi mojstri sami svoj čas niso imeli prilike pridobiti si zadostne strokovne izobrazbe. Radi tega bi bilo nujno želeli, da bi naš mladi naraščaj imel več priložnosti do potrebne strokovne in teoretične izobrazbe. To bi se pa doseglo le na ta način, da bi se mojstri več zanimali za naraščaj in da bi mu dajali vsaj najvažnejša strokovna, po možnosti pa tudi teoretična navodila. V to svrhu je zadruga pripravljena izdati vsem mojstrom tiskano knjigo pod imenom «Navodila za praktično in teoretično izobrazbo vajencev». Nadalje opozarja gosp. načelnik vse člane, da se bo na današnjem zborovanju sestavil odsek za rešitev vprašanj teoretičnih vajeniških preizkušenj, in apelira na vse navzoče zborovalce, da si nabavijo zgoraj imenovano knjižico ter da jo dajo vajencem pravočasno v vpogled in pouk in na ta način smemo pričakovati, da bodo v nekoliko letih vajenci dosegli višjo stopnjo izobrazbe kakor do sedaj. Nato predlaga tov. Križanec, da se izvoli odsek za rešitev vprašanj, ki se bodo stavila vajencem pri preizkušnjah. V ta odsek so bili soglasno izvoljeni: gg. Vaclav Rogel, Luka Šetina, Andrej Udovič, Josip Kovačič iz Vojnika pri Celju, Ivan Rakuža in Ljudevit Pucelj iz Maribora. Glede pomagaljskih preizkušenj poroča načelnik, da zahteva obrtna oblast od vsakega pomočnika, ki želi postati pri kaki tvrdki delovodja, oziroma samostojen mojster, da napravi imenovano preizkušnjo. Veliko slučajev je imela zadruga, da so se podvrgli pomočniki tej preizkušnji. Izpraševalna komisija pa je morala z vso žalostjo konstatirati, če bi hotelo strogo klasificirati, da bi niti eden izmed teh pomočnikov ne prestal preizkušnje. Jasno je, da taki pomočniki naši stroki ne koristijo, temveč škodujejo, ako postanejo samostojni. Nato je predlagal načelnik, da bi se za pomočnike uvedla stroga mojstrska preizkušnja in bi se morali privzeti k tej preizkušnji mojstri, ki so zavedni in izkušeni praktiki in teoretiki. Tudi je bil soglasno sprejet predlog, da se plača za tako preizkušnjo taksa v znesku 50 Din. K tej točki se je končno izvolil odsek za vajeniške preizkušnje. V ta odsek so bili soglasno izvoljeni, in sicer za bivšo Kranjsko: gg. Vaclav Rogel, Luka Šetina, Ivan Šauer in Andrej Udovič; za bivšo Štajersko (politični okraj Celje): Franc Fuchs, Josip Kovačič, Vinko Žurman in Jurij Benedek; za politični okraj Maribor: Josip Racek, Ludvik Pucelj, Vincenc Jerclj in Franc Auer; za politične okraje Ptuj, Ljutomer in za Prekmurje pa: gg. Ivan Rakuža, Mijo Križanec in Anton Erjavc. Načelnik poroča, da se smatra točka 11. dnevnega reda za izčrpano, ker se je obravnavala sočasno s točko 5. dnevnega reda. (Se vzame na znanje.) T o č k a 12. Z večino glasov se sklene, da se vrši volitev novega odbora po listkih. Nato je bil z večino glasov izvoljen za načelnika dosedanji načelnik Vaclav Rogel, za podnačelnika dosedanji podnačelnik Luka Šetina, oba v Ljubljani. Za odbornike so bili izvoljeni: Ivan Šauer iz Ljubljane, Miha Zalokar iz Radovljice, Franc Hoge iz Ribnice, Josip Kovačič iz Vojnika, Ivan Rakuža iz Ormoža, Ljudevit Pucelj iz Maribora, Franc Ovčar iz Dol. Lendave; za njih namestnike pa: Josip Spitzer iz Ljubljane, Juri Klančar iz Blok, Vinko Žurman iz Celja, Franc Koražija iz Maribora; za pre-

gledovalce računov: Franc König iz Brežic in Franc Bedina iz Tržiča. Po končani volitvi se zahvali načelnik Vaclav Rogel za ponovno izkazano zaupanje in prosi novo izvoljene odbornike, da ga pri nadaljnjem združnem delovanju vsestransko podpirajo. — K točki 13. poroča načelnik o prostovoljnem prispevku za pogrebščino po sklepu zadnjega občnega zboru. Iz njegovega poročila je razvidno, da je plačalo lansko leto 68 združnih članov in leta 1922. en član pogrebščino v znesku po 20 kron. Nadalje naglašja načelnik, da bi bilo umestno, da se ta malenkostni prispevek za slučaj smrti tovariša obligatno podpira. Nato se je razvila debata, stavljeni so bili različni predlogi in je bil končno sprejet predlog tovarišev Luka Šetine in Andreja Udoviča, da se vpiše prispevek za pogrebščino za tekoče leto na združne doklade. Nato se prečita dopis tovariša Kernca, ki je neupravičeno zahteval od zadruga prispevek k pogrebnim stroškom ob priliki smrti njegove soproge. Načelstvo je njegovo zahtevo zavrnilo iz razloga, ker zahtevek ni odgovarjal sklepu zadnjega občnega zboru. Tozadevno postopanje načelstva se je vzelo z odobravanjem na znanje. — T o č k a 14. K izpremembi združnih pravil se je soglasno sklenilo, in sicer: § 1. Zadruga dobi naslov: Pokrajinska zadruga dimnikarjev za Slovenijo s sedežem v Ljubljani. — § 11. Četrti odstavek se izpremeni v toliko, da znaša sprejemnina in oprodnina vajencev 10 Din. — § 14. Tretji odstavek se ima glisiti, da plačajo na novo vstopivši člani 100 Din sprejemnine, dodatek k temu paragrafu naj se glasi, da znaša taksa za mojstrsko prizkušnjo 100 Din. — K zadnji točki, t. j. Raznoterosti, poroča načelnik, da so zahtevali Mariborčani svojo lastno zadruga za drugo pokrajinsko oblast s sedežem v Mariboru. Nato pojasni načelnik, da zadruga ni proti nameravani ustanovitvi in se je pričela pogajati s kompetentnim ministrstvom glede ustanovitve zadruga v Mariboru. Ministrstvo trgovine in obrti, oddelek v Ljubljani, je obvestilo zadrugo, da ni pripravljeno izpremeniti teritorialnega obsega obstoječe deželne zadruga dimnikarjev ter ustanoviti za ozemlje Slovenije izven bivše Kranjske posebno zadrugo, nasprotno pa zastopa stališče, da je rešitev predmetne zadeve prepustiti bodočima oblastima Slovenije. S tem bi bila zadeva glede odcepitve končoveljavno končana. — Glede strokovnega časopisa se je sklenilo, da se naprosi Udruženje hrvatskega dimjačara v Zagrebu, da se zadruga obligatno obveže, da bo naročnica tega strokovnega lista in da bo dajala vsa važna strokovna poročila v slovenskem jeziku na razpolago v svrhu spoznavanja razmer v naši kraljevini. — Nadalje prečita g. načelnik izjavo v zadevi tovariša Kernca, obvezno po nalogu sodišča, ker ga je sedanjí načelnik baje razžalil v drugem poročilu deželne zadruga dimnikarjev, ki je izšlo pod št. 292 z dne 12. februarja 1920. Vsled pomanjkanja časa in nestrpnosti zunanjih tovarišev, ki odhajajo z zadnjim vlakom, naznanja načelnik navzočim zborovalcem, da ima še dokaj gradiva k zadnji točki dnevnega reda tako glede razdelbe mesta Maribora in okolice ter mesta Ljubljane in glede prevzetja rajonskih dimnikarskih del na južni železnici, ravnateljstvo Ljubljana, nadalje poročilo udeležbe delegatov na občnem zboru dne 22. julija 1921. v Zagrebu in glede fušarjev v državnih poslopih, tako v smodnišnici Kamnik kakor tudi v vojašnicah v Celju. Vse to gradivo se na občnem zboru zaradi pomanjkanja časa ni moglo vzeti v pretres; zaradi tega bo načelstvo o vsem tem poročalo naknadno v strokovnem listu «Dimjačar». Ker je bil v ostalem dnevnem red izčrpan in ker ni bilo nikakih predlogov več, se zahvali načelnik za udeležbo in zaključi zborovanje ob 16. uri 30 min.

(Konec.)

Uvoz naše klavne živine v Francijo. Na več vprašani interesentov glede uvoza klavne živine v Francijo se je tukajšnja trgovska in obrtniška zbornica obrnila za pojasnila na francoski konzulat v Zagrebu, od katerega je dobila sledeči odgovor: Uvoz govedi, ovac, koz in prašičev, ki so jugoslovanskega izvora, je soglasno po sklepu z dne 15. decembra 1921. dovoljen, toda samo, ako so transproti naslovljeni direktno na gotove klavnice, ki so zato pooblašene. Začasno smejo sprejemati vse vrste živine klavnice v Straßburgu, Mühlhausenu in Marseillu, a klavnica Nancy sme sprejemati samo koštrune. Uvoz za Straßburg se ima vršiti čez carinarnico v Kehl, za Mühlhausen čez ono v Neuenburgu. Transporti se odpošljejo po železnici do klavnice in se opremijo z uvoznim dovoljenjem, katero se mora vrniti carinarnici v teku petih dni z izpričevalom živinozdravnika, ki potrdi, da se je živina poklala. Koštruni, za katere se pri prehodu v Kehl konstatira, da so zdravi, se smejo odposlati v klavnico v Nancy. Uvoz za Marseille je dovoljen samo po morju; v Marseillu se spravi živina v sanatorij, od koder ne sme drugam nego samo v klavnico v Marseillu in to najdaljše v teku desetih dni.

Ameriške dediščine naših rojakov. Med vojno je pomrlo v Ameriki mnogo naših ljudi, ki so doma iz naše sedanje kraljevine, zlasti takih iz ozemlja nekdanje avstroogrške kraljevine. Ker je pa bila med njo in Ameriko zaradi vojne vsaka zveza prekinjena, ni bilo mogoče dedičem izplačati dediščine in se je ves ta denar nalagal pri posebnem uradu Združenih držav. Zdaj je sklenila naša država z Združenimi državami poseben dogovor in se odslej izplačujejo tovrstne terjatve. Zato naj pošlje vsakdo, ki je obveščen, da mu je izza l. 1914. umrl ali pa brez sledu izginil v Združenih državah rojak, za katerim bo imel pravico do dediščine, izseljeniškemu odseku ministarstva za socialno politiko v Beogradu sledeče podatke: Ime umrle ali prešle osebe, njen poklic, kraj, datum in vzrok smrti, svoje rodbinsko razmerje do umrlega, svoje ime in točen naslov ter približno vsoto zapuščine. Seveda morajo biti podatki, tako glede umrlega kakor tudi glede dediča kolikor mogoče točni in jasni, ker bi sicer tozadevni dopisi povzročali samo mnogo dela in iskanja, zaželenih uspehov pa najbrž ne bi imeli.

Važno za društva. Občeslovensko obrtno društvo v Celju ima v zalogi tiskovine za društvene članske imenike. Tiskovine so izdelane na močnem papirju pregledno in tako praktično, da se pri vsakem imenu poleg vseh potrebnih osebnih podatkov lahko mesečno vknjižuje tudi plačana članarina. Ena pola zadostuje za 12 članov skozi 16 let. Cena znaša Din 1:50 za polo. S to tiskovino bo zelo ustrezno mnogim društvom, ki radi pomanjkanja praktičnih tiskovin do sedaj sploh niso vodila članskih imenikov ali pa člane vpisovala le na mesečnih plačilnih polah. Tiskovine so na vpogled v tajništvo Občeslovenskega obrtnega društva v Celju, Prešernova ulica št. 3, in Deželni zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethovnova ulica 10, kjer se jih tudi lahko naroči.

V uvaževanje staršem. Savez grafičnih radnika in Savez udruženja grafičnih poduzeća v Jugoslaviji sta sklenila tarifno zajednico za medsebojno zaščito obojestranskih interesov. Eden najvažnejših med temi skupnimi interesi je dobra strokovna izobrazba grafičnega naraščaja, ki se mu je doslej posvečala premala pažnja. Razne male tiskarne, zlasti po deželi, so sprejemale v uk dečke brez potrebne kvalifikacije in jih oproščale mnogokrat neizučene, tako da so ostali ti mladeniči potem čisto brez službe ali se morali celo vrniti med učence, na

drugi strani pa so trpela veliko škodo tudi grafična podjetja. Saj mnogi izmed gori omenjenih podjetnikov jemljejo vajece le, da jim opravljajo razne hišne posle, po poteku učne dobe pa jih pomečejo brez sočutja na cesto. Kričeč primer take brezvestne eksploatacije se je dogodil nedavno v Osijeku, kjer je tiskarnar Legradić oprstil po poltretjem letu učenja svojega komaj 15letnega vajenca, samo da ga je mogel potem takoj odpustiti, in to čeprav je znano, da je treba za izučenje črkostavstva najmanj 4 leta, in čeprav g. L. sploh nima pravilne tiskarne. Da se preprečijo taki dogodki, opozarjata oba Saveza vse one starše v Jugoslaviji, ki hočejo izučiti svoje otroke v grafičnem poklicu, da ne more biti nihče priznan za kvalificiranega grafičnega delavca, kdor ni izučen v podjetju, ki stoji v tarifni zajednici obeh Savezov. Po tarifni pogodbi more biti zaposlen v grafičnih podjetjih Jugoslavije samo član Saveza grafičnih radnika, enako kakor tudi noben član SGR, ne more sprejeti dela v podjetju, ki ni včlanjeno v SNGP. Ker SGR, odslej ne bo sprejel za svojega člana nikogar, ki se je izučil v kakem neorganiziranem podjetju, taki mladeniči po izučenju ne bodo mogli dobiti službe in bodo morali ali stradati ali pa se posvetiti drugemu poklicu. Zato naj se vsi roditelji informirajo ali pri delavski ali pri podjetniški organizaciji, kako in kje lahko puste svojo deco izučiti v grafični obrti. Enako naj se informirajo tudi oni starši, katerih otroci se že uče v kakem grafičnem podjetju (tiskarna, knjigoveznica, litografija), jeli to podjetje organizirano ali ne. Ako ni organizirano, naj vzamejo svoje dete iz podjetja, ker, bodo drugače sami krivi, ako otrok po dovršeni učni dobi ne bo mogel priti do kruha. — V Zagrebu, 31. julija 1922. — Savez udruženja grafičnih poduzeća. Savez grafičnih radnika Jugoslavije.

Stara pravda. Imel sem dva invalida za vajenca, eden je bil dober, drugi pa slab. Ko se je dobi toliko naučil, da je hlače in telovnik dobro naredil, se je zmenoj skregal, me po pasje ozmerjal in je šel proč. Zahteval sem, da dokonča pri meni učno dobo ali da plača odškodnino. Istega mnenja so bili tudi poverjeništvu za socialno skrb (invalidni oddelek), Krojaška zadruga, Zadruga zveza, Društvo samostojnih obrtnikov, Udruženje s. o. o. s. za Slovenijo. Le invalidu to ni šlo v glavo. Stvar je prišla pred obrtno sodišče, ki je razsodilo, da toženec ni dolžan nadaljevati pri meni pouka in da mi ni dolžan plačati odškodnine. Rzsodbo prve stopnje je potrdila druga stopnja, kljub temu da so protestirali proti rzsodbi prve stopnje Krojaška zadruga, Zadruga zveza, Društvo samostojnih obrtnikov ter Udruženje s. o. o. s. in kljub temu, da so se vsi štirje prisedniki obrtniki zavzeli za mojo pravično stvar, posebno Rozman in Ložar. Časf jima! Od mene predlagane priče niso bile zaslišane! — Od toženca predlagana priča, katera je govorila v prid tožencu, je bila zaslišana dvakrat. Stroškov sem imel 1144 K. — Nekaj podobnega se mi je tudi zgodilo z mojim bivšim vajencem E. Bartulovićem. Toda ne pred obrtnim sodiščem in tudi ne v Jugoslaviji, za katero smo si obrtniki morali pustiti od vsakega nemčurčka v obraz pljuvati. Z rzsodbo Bartulović se je doseglo, da nisem mogel sprejeti nobenega vajenca več, da bi mu jaz dajal hrano in stanovanje itd. Z zgoraj omenjeno rzsodbo pa, da ne morem sprejeti v uk sploh nobenega vajenca več. To je stara pravda, katera pa še ni končana. — Sem že čez 30 let pri krojaštvu samo pri natančnem delu, tako da sem skoraj popolnoma izgubil vid. Ako bo šlo tako naprej, mi ne bo preostajalo drugega kot prositi milodarov. Kot tak se lahko srečam s katerim izmed

gospodov pravičnosti — ta mi bo vrgel papirnato krono — krivica bo poravnana ter domovina rešena!?

G. poverjeniku za socialno skrbstvo v Ljubljani. Ali je Vam znano, da je Anton Gašperlin, invalid, rojen 31. februarja 1989., vas Trata št. 13, občina Velesovo pri Kranju, sedaj v invalidskem domu v Ljubljani, zakonski sin posestnika Gašperlina v zgoraj omenjeni vasi in občini, kateri ima posestvo, vredno čez 3 milijone kron, ter ima samo 3 otroke. Torej je Anton Gašperlin bodoči milijonar, ki živi sedaj na državne stroške, poleg tega pa je zagrižen habsburgovec in protisrbijanec. Ubogemu obrtniku se nalagajo davki, da jih marsikateri plačati ne more — se ga rubi in mu proda najpotrebnejše. Vzeti temu, ki ima malo in dati onemu, ki ima veliko, to ni socialno. — Josip Ahčin, krojaški mojster.

Podkrajšek, Računstvo za lesne obrte. V kr. zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani je izšla knjiga: Podkrajšek, Računstvo za lesne obrte, mizarstvo, kiparstvo, rezbarstvo, strugarstvo, kolarstvo, sodarstvo. Cena mehko vezani knjigi 13 Din, poltrdo vezani 15 Din. — Na 178 straneh obsega splošni del z naukom o računskih okrajšavah ter osnovne račune s celimi in desetinskimi števili ter z navadnimi ulomki. V tem delu je posebno obsežno poglavje o merjenju geometrijskih likov in teles, ki je opremljeno tudi z risbami. Temu sledijo poglavja o novcih, vrednostnih papirjih, denarnih zavodih, o zavarovanju delavcev ter procentni računi. Strokovni del pa obsega kalkulacije, in sicer nakupne in prodajne, proračune in rentabilitetni račun. Dodatek vsebuje različne mere in uteže, novčne enote različnih držav, specifične teže raznih teles, nekaj zavarovalnih teles, naobrestitelje za dobo 1 do 30 let ter drugi in tretji koren števil 1 do 12.000. Knjiga, ki jo je tiskarna «Sava» v Kranju prav čedno opremila, bo poleg «Knjigovodstva» istega pisatelja izvrstno služila vsem lesnim obrtnikom.

Podkrajšek, Knjigovodstvo za lesne obrte. V kr. zalogi šolskih knjig in učil je izšla knjiga: Podkrajšek, Knjigovodstvo za lesne obrte. Cena mehko vezani knjigi 26 Din, poltrdo vezani 28 Din. Ta knjiga obsega v prvem poglavju knjigovodstvo sploh, kolikor zanima obrtnika, nadalje obrtno knjigovodstvo, posebe knjigovodstvene zglede in naloge za mali in za strojni obrt ter tabelarno knjigovodstvo. Potem sledé: popolna knjigovodstvena navodila za mali in srednji kiparski obrt, za strugarje z ročnim in strojnim obratom, za kolarski in za sodarski obrt. Dodatki vsebujejo tarifo za zavarovanje za nezgode in za bolezen, seznań orodja, ki naj ga ima vsak mizarški pomožni delavec in ki naj ga ima mizarška delavnica za skupno rabo. Nazadnje je pridejan še slovensko-nemški in nemško-slovenski slovarček strokovno tehničnih izrazov. — Sledili bosta v kratkem Knjigovodstvo za stavbarski in Knjigovodstvo za kovinski obrt, obe istega pisatelja.

O sladkorju kot hrani so med ljudstvom razširjeni napačni pojmi, ki naravnost bijejo resnici v obraz. Splošno je na primer mnenje, da je sladkor škodljiv za zobe, da se pri otrocih zaradi sladkorja zarezajo gliste in da si s sladkorjem človek pokvari želodec. Najnovejša zdravniška preiskavanja so dokazala, da to vse skupaj ni nič res. Glede vpliva sladkorja na zobe pravijo zdravniki, da sladkor zobem v nobenem oziru ne škoduje, pač pa koristi in jih varuje razpadanja. Sladkor ima namreč to lastnost, da razkraja takozvani „zobni kamen“, ki je zobem vedno škodljiv. Poleg tega sladkor tudi čisti zobe raznih drugih snovi, ki bi jim utegnile škoditi. Tudi gliste se ne morejo nikoli zarediti v človeku od sladkorja,

če je le čist. Ako je nesnažen, je seveda lahko škodljiv, kakor je škodljiva nesnaga sploh. Seveda pa tega ni kriv sladkor, ampak razne zdravju škodljive kali, ki tiče v nesnagi. Ravno tako moramo reči, da sladkor ne kvira želodca, ampak je zelo lahko prebavljiv in brez vsakega ostanka prehaja v kri, česar ni mogoče reči o nobeni drugi hranljivi snovi. Sladkor je zelo redilen, proizvaja v telesu toploto in je dobra, lahka in prijetna hrana. V novejšem času so zdravniki spoznali, da ima sladkor pri nekaterih boleznih tudi velik zdravilen vpliv. V večjih količinah zavživan vpliva namreč sladkor zelo dobro na delovanje srca in na živce sploh. Zato je treba sladkor priporočati kot hrano in kot zdravilo. Kdor je od dela, od potovanja ali od raznih duševnih naporov utrujen, naj uporablja sladkor. Posebno priporočljivo je uporabljati sladkor namesto alkohola. Medtem ko alkohol le mami, zastruplja in nam s tem brezmejno škoduje, nas sladkor res krepi in nam dovaja v telo novih moči. Sladkor se da uporabljati na razne načine: s sadjem, z limono, z mlekom, s čajem itd. Iz vsega povedanega je torej jasno, da sladkor v nobenem oziru ni škodljiv našemu zdravju, ampak nam nudi le dobro in koristno hrano.

Koliko ima Rusija prebivalcev. Prvo popolno ljudsko štetje se je v Rusiji izvršilo leta 1897. Takrat je v 50 gubernijah evropske Rusije stanovalo 93,442.864 ljudi, v poljskih gubernijah 9,402.253, v celi ruski državi pa 125,600.682 oseb. Nepopolno ljudsko štetje se je izvršilo med vojno leta 1916. do 1917. Takrat se je v 50 gubernijah evropske Rusije naštel 123,796.300 duš, v vsej Rusiji pa 175,134.000. Zadnje boljševiško ljudsko štetje se je vršilo leta 1920., a se ni popolnoma izvedlo zaradi vojnih dogodkov. V 50 gubernijah današnje evropske in azijske Rusije se je naštel 76,807.343 prebivalcev (moških 34 in pol milijona, žensk pa preko 42 milijonov). Če prištejemo v približnih številkah še n. pr. ukrajinske gubernije, kjer se štetje ni moglo izvršiti, dobimo število od 100 do 110 milijonov. — V primeri s predvojnimi števili se je rusko prebivalstvo zmanjšalo za 40 odstotkov, in sicer, ker so deli nekdanje Rusije sedaj samostojne države in pa ker je vojna in potem revolucija vzela mnogo ljudi. Glavno mesto stare Rusije, Petrograd, je pred vojno štel 1,191.908 prebivalcev, sedaj jih ima za 705.980 manj. Nova „prestolica“, Moskva, je padla od 1,505.000 na 1,027.982 prebivalcev.

Dobava sena in slame. Dne 18. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne se bodo sklenile v intendanturi komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu direktne pogodbe glede dobave sena in slame za razne garnizije. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Oddaja vojaškega skladišča št. 5 na južnem kolodvoru v Mariboru v najem. Komanda mesta Maribor bo oddala vojaško skladišče št. 5 na južnem kolodvoru v Mariboru za več let v najem. Pismene ponudbe je vložiti najkasneje do 20. septembra t. l. 10. ure dopoldne pri komandantu mesta Maribor. Predmetni oglas in pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava ovsa. Dne 20. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne se bodo sklenile v intendanturi komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu pismene neposredne pogodbe glede dobave ovsa za razne garnizije. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Naročnikom, ki še niso plačali vse naročnine

za leto 1922., smo danes vnovič priložili položnice, ki smo jih zaznamenovali zunaj na njih naslovu z rdečim svinčnikom. Naročnino naj blagovolijo takoj poravnati. Kdor je za to leto že plačal 24 kron, naj blagovoli nakazati še 24 kron, kdor je plačal 12 kron, naj blagovoli nakazati še 36 kron in kdor še ni nič plačal, naj nakaže 48 kron. Prosimo!

UPRAVNIŠTVO
«OBRTNEGA VESTNIKA».

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».
Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.
Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Fotografski in umetno slikarski atelje Avg. Černe

Celje, Ljubljanska cesta 10 (prej V. Pick)

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Cene najnižje. Poveča do vsaki sliki. Slika v olju, akvarel, pastel, po naravi in po vsaki sliki, fotografira za društva najceneje. Restavrira stare umetnine za muzeje, galerije, cerkve, privatnike itd. itd.

Za fotografe znižane cene.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

JADRANSKA BANKA

Beograd.

Dionička glavica: Din 60,000.000.—

Rezerva: Din 30,000.000.—

PODRUŽNICE:

Bled,	Jesenice,	Prevalje,
Cavtat,	Korčula,	Sarajevo,
Celje,	Kotor,	Split,
Dubrovnik,	Kranj,	Šibenik,
Hercegnovi,	Ljubljana,	Tržič.
Jelsa,	Maribor,	Zagreb.
	Metkovič,	

— AMERIKANSKI ODIO —

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afiliirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zader.
Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82,
 New-York City. **Banko Jugoslavo de Chile,**
 Valparaiso, Antofogasta, Punta Arenas, Puerto Natalos,
 Porvenir.

Obrtna banka

v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestuje počenši s 1. majem 1922. za $\frac{1}{2}$ % višje, torej s

$4\frac{1}{2}\%$

od dne vloge do dne dviga.

M. Kuštrin, Ljubljana

Tehniško in elektrotehniško podjetje

Trgovina s tehniškimi in elektrotehničskimi predmeti na drobno in debelo. — Velika zaloga vseh vrst gumija, kolesne in avtomobilske pnevmatike. — Na razpolago je hidravlična stiskalnica za demontiranje železnih in namontiranje gumijastih obročev.

Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz svetovnoznane tov. Walter Martiny v Turinu

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta 2, tel. 588.

Brzojavi: Kuštrin Ljubljana.

Podružnice: Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. 470. — Maribor, Jurčičeva ulica 9, tel. 133. — Beograd, Knez Mihajlova ulica 3.